

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 33

DOM
2015-12-23
Meddelad i
Stockholm

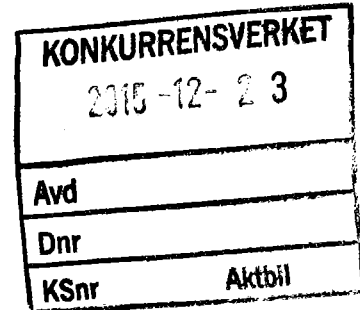
Mål nr
23572-15

SÖKANDE

Sandå Sverige AB, 556467-7119

Ombud:

Advokat Maria Pedersen
Jur.kand. Stephanie Konac
Advokatfirman Pedersen AB
Box 3462
103 69 Stockholm

MOTPART

1. Salems kommun
2. Södertälje kommun
3. Telge AB

Ombud för samtliga: Telge Inköp AB
c/o Ulf Olofsson
Telge Inköp AB, Box 633
151 27 Södertälje

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller Sandå Sverige AB:s ansökan och förordnar att Salems kommuns, Södertälje kommuns och Telge AB:s upphandling Inre och yttre målningsarbeten, dnr TI 2015-1077, ska göras om.

Dok.Id 676301

Postadress
115 76 Stockholm

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1

Telefon
08-561 680 00

E-post:
forvaltningsrattenistockholm@dom.se
www.domstol.se/forvaltningsratt

Telefax
08-561 680 01

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Salems kommun, Södertälje kommun och Telge AB (de upphandlande myndigheterna) genomför, genom förenklat förfarande enligt 15 kapitlet lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, en upphandling av ramavtal gällande "Inre och yttre målningsarbeten", dnr TI 2015-1077. Av tilldelningsbeslut daterat den 20 oktober 2015 framgår att Sandå Sverige AB:s (Sandå) anbud inte har utvärderats.

Sandå yrkar att förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen ska göras om.

De upphandlande myndigheterna anser att ansökan ska avslås.

GRUNDER

Sandå anser att det annonserade förfrågningsunderlaget brister med hänsyn till både transparens- och proportionalitetsprincipen och anför till stöd för detta bl.a. följande.

Antalet leverantörer

Av tilldelningsbeslutet framgår att de upphandlande myndigheterna har antagit de två anbudsgivare som lämnat lägst pris i upphandlingen och att de upphandlande myndigheterna inte har utvärderat resterande tre inkomna anbud. Enligt 5 kap. 5 § LOU måste antalet leverantörer vara minst tre, under förutsättning att så många leverantörer kvalificerar sig. I förfrågningsunderlaget får därmed inte på förhand anges att endast två leverantörer ska antas.

Miljömärkning

I *Måleribeskrivning* framgår att samtliga produkter ska uppfylla kraven enligt kriterierna i den senaste versionen för märkning enligt Svanen eller EU Ecolabel samt att andra bevis för att ”kriterierna” är uppfyllda också godtas. Skall-kravet saknar en specifikation över vilka kriterier och vilka produktgrupper i Svanen-märkningen som kravet omfattar av vilket måste tolkas som att det är samtliga kriterier avseende samtliga produktgrupper som avses. Detta är ett för långtgående och oproportionerligt krav i upphandlingen som strider mot LOU. De upphandlande myndigheterna har inte tydliggjort vilka kriterier som avses vilket i praktiken måste tolkas som att det faktiskt ställs krav på en Svanen-märkning eller en EU Ecolabel-märkning. Att kravet kan tolkas på olika sätt innebär att kravet är icke-transparent. Ett sådant krav står i strid med de EU-rättsliga principerna och LOU. EU-domstolen har i sitt avgörande i mål C-368/10 uttalat bl.a. krav på den upphandlande myndigheten att i detalj ange de miljöegenskaper som den kräver. Detta gäller även om den hänvisar till egenskaper som fastställs enligt ett miljömärke och är för övrigt nödvändigt för att göra det möjligt för de potentiella anbudsgivarna att hänvisa till en enda officiell handling som kommer från den upphandlande myndigheten själv vilket således kan ske utan att de behöver utsätta sig för risken att söka information och eventuella förändringar över tiden av kriterierna för något miljömärke.

Tillämpliga föreskrifter för upphandlingen

I *Måleribeskrivning* framgår att det är föreskrifterna i AMA Hus 14 som ska följas i upphandlingen. Trots det hänvisar de upphandlande myndigheterna i rubrikerna ”*Latexfärg, latexlackfärg*”, ”*Klarlack, olja, bets, lasyrfärg*” och ”*Oljefärg, oljealkydfärg, alkydfärg, alkydlackfärg*” till föreskrifter i AMA Hus 11. Det är oklart vilka föreskrifter som anbudsgivare ska tillämpa vid uppfyllande av kraven.

Priser och ersättning

Metoden för att efterfråga priser i prisbilagan är otydlig och för ospecificerad för att en anbudsgivare ska kunna lämna konkurrenskraftiga priser. I prisbilagan ska anbudsgivare exempelvis prissätta posten "Hall större än 9 kvadratmeter". Detta innebär att prissättning ska ske för en i princip obegränsad yta utan maxgräns. Utformningen av förfrågningsunderlaget har medfört att det varit oklart hur pris ska lämnas och det måste anses som icke-transparent och oproportionerligt att en anbudsgivare måste räkna med en obegränsat stor yta utan maxgräns för målning, som ska likställas med priset för en mycket mindre yta. Under *Enhetspriser* ska anbudsgivarna bl.a. prissätta *pris per längdmeter* avseende korridorer med bredd under respektive över 1.5 meter. Av beteckningen *pris per längdmeter* framgår inte om det är en längdmeter på båda sidor av korridoren som ska prissättas eller om det är pris per längdmeter på ena sidan korridorren samt vilka ytterligare omständigheter som ska räknas in. Beteckningen kan således tolkas som att det är målning av en kvadratmeter på ren väggyta som ska prissättas eller som att det är en längdmeter korridor innefattande två väggar, tak samt med hänsyn till eventuella socklar, fönster, dörrar, större glasade partier etc. Av vissa konkurrerande anbudsgivares pris framgår att dessa med all sannolikhet tolkat det som att det är en kvadratmeter väggyta som efterfrågas.

Vidare framgår av bilagan *Målningsbeskrivning* att det föreligger utförandekrav avseende arbetena, bl.a. tre olika målningsklasser avseende ytjämnhet. Av prisbilagan framgår dock inte vilken av dessa tre målningsklasser som anbudsgivarna ska prissätta. De upphandlande myndigheterna har påstått att det är de olika entreprenörernas kunnande som ska avgöra vilken målningsklass som ska användas vid utförandet av tjänsten och som således ska avgöra hur prisposterna ska prissättas. Det är oklart vad som menas med detta. Förfarandet strider mot transparens- och proportionalitetsprincipen eftersom det görs en åtskillnad mellan samtliga anbudsgivare avseende vad

dessa ska räkna med för priser i prisbilagen, beroende på hur mycket erfarenhet en anbudsgivare har. Vidare står påståendet i strid med förfrågningsunderlaget där det anges att de tre olika målningsklasserna innebär olika krav på ytor och produkter. De upphandlande myndigheterna har inte tydliggjort vilken av målningsklasserna som anbudsgivare ska prissätta.

De upphandlande myndigheterna har inte på ett tillräckligt tydligt sätt klargjort om anbudsgivarna utöver prisbilagan ska ta hänsyn till ett av de upphandlande myndigheterna redan bestämt fast timpris. I AFB.14 i de administrativa föreskrifterna anges att beställaren själv ska fastställa den löpande timersättningen i upphandlingen samt att timpriset för oförutsedda extraarbeten är 375 kronor per timma. Det klargörs inte vilket timpris som de upphandlande myndigheterna har fastställt för upphandlingen och vidare är det oklart vad som utgör oförutsedda extraarbeten när prisbilagan redan innefattar en stor mängd poster. Att dessa poster ska gälla samtidigt som prisposterna i prisbilagen, som är utformade otydligt och utan gränser, måste innebära att de upphandlande myndigheterna gett sig själva en fri prövningsrätt genom att själva kunna åberopa vilket pris som ska gälla, beroende på vad anbudsgivarna satt för priser.

Prisbilagan är så pass otydligt utformad att den påverkat Sandås möjlighet att prissätta de efterfrågade posterna på ett affärsmässigt sätt. Vidare framgår att olika anbudsgivare kan tolka prissättningsvillkoren på olika sätt vilket innebär att anbudsgivarna inte lämnat pris efter samma förutsättningar. De upphandlande myndigheterna har anfört att om Sandå prissatt ett visst antal poster med föreskriven minsta yta med noll kronor så hade Sandås anbud ändå inte varit bland de lägsta i upphandlingen. Sandå har dock enbart uppräknat exempel avseende otydliga prisposter avseende obegränsad angiven maxyta. Utöver dessa exempel har Sandå anfört att ytterligare prisposter har varit otydliga. Sandå hade kunnat lämna märkbart

konkurrenskraftiga priser om prisbilagan inte hade varit utformad med de hänvisade otydligheterna.

De upphandlande myndigheterna bestrider att förfrågningsunderlaget brister i transparens och proportionalitetshänseende. Vidare anför de att Sandå har det högsta anbudspriset och därmed är placerat som nummer 5 prismässigt. Därmed kan Sandå inte anses ha lidit skada eller komma att lida skada.

Antalet leverantörer

Vid upphandlingen har ett förenklat förfarande enligt 15 kap. LOU tillämpats. Därmed är utvärderingen avseende antal valda leverantörer korrekt och inte i strid med LOU. Samtliga anbud inte har utvärderats då det framgår av förfrågningsunderlaget att omvänd utvärdering tillämpas för denna upphandling.

Miljömärkning

Vad gäller Svanen och EU Ecolabel så är dessa angivna som riktmärken. Förutom dessa riktmärken har upphandlande myndighet tydligt formulerat annan likvärdig miljömärkning. I bilagan *måleribeskrivning* framgår tydligt att de produkter som offereras bör vara i någon bemärkelse miljömärkta men att de upphandlande myndigheterna inte kräver märkning med Svanen eller EU Ecolabel specifikt.

Tillämpliga föreskrifter för upphandlingen

AMA 14 gäller för bilaga *måleribeskrivning* med undantag för vissa produkter där istället AMA 11 gäller. När AMA 11 ska gälla framgår det tydligt av texten i bilagan.

Priser och ersättning

Avseende prissättningen så är den uppgjord genom att specificera olika typuppdrag, framförallt bostäder, där en del lokaler är specificerade utifrån minsta storlek. I de fallen avses lokaler som storleksmässigt är nära det angivna måttet. Vid en beräkning av Sandås offererade priser framgår att även om Sandå satt priserna för minsta storlek till 0 kronor hade deras anbud ändå inte varit bland de lägsta. Sandå har därmed inte lidit skada.

Av annonserat underlag framgår att det är entreprenörens kunnande som avgör vilken nivå som ska väljas i det enskilda fallet utifrån beskrivningen i bilagan *målningsbeskrivning*. Utförandekraven är tydligt specificerade avseende vad entreprenören ska ansvara för.

FÖRVALTNINGSRÄTTENS BEDÖMNING*Tillämpliga bestämmelser m.m.*

Upphandlande myndigheter ska enligt 1 kap. 9 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har anfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU. Det är den som ansöker om överprövning som på ett klart och tydligt sätt ska ange vilka omständigheter talan grundas på och visa att upphandlande myndighet har agerat i strid med LOU (jfr RÅ 2009 ref. 69). För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs också att sökanden kan visa att han lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU.

Av rättsfallet RÅ 2002 ref.50 framgår att förfrågningsunderlaget måste vara så klart och tydligt att en leverantör kan avgöra vad som har betydelse vid upphandlingen. Dock kan förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade få godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemensamhetsrätten inte träds förnär.

Antalet leverantörer

I förfrågningsunderlaget anges att de upphandlande myndigheterna kommer anta två ramavtalsleverantörer. Sandå har anfört att enligt 5 kap. 5 § LOU måste ett ramavtal ingås med minst tre leverantörer under förutsättning att så många kvalificerar sig. De upphandlande myndigheterna har invänt att upphandlingen sker genom ett förenklat förfarande enligt 15 kap. LOU.

Av 15 kap. 2 § LOU följer att vid offentlig upphandling enligt samma kapitel tillämpas inte 5 kap. 5 § LOU beträffande kravet på minst tre leverantörer. De upphandlande myndigheterna har således inte brutit mot LOU genom att i förfrågningsunderlaget ange att två leverantörer kommer att antas.

Sandå har även anfört att de upphandlande myndigheterna enbart har utvärderat två anbud och att det finns en chans att Sandås anbud skulle ha kvalificerat sig om det hade utvärderats.

Av förfrågningsunderlagets punkt AFB.53 framgår följande:

[...]

Prövningen och utvärderingen av inkomna anbud kommer att genomföras med utgångspunkt från de uppgifter som anbudsgivaren lämnat i sitt anbud och ske enligt nedan angivna steg.

- Anbudet rangordnas efter anbudspris vilket utgör grund för fortsatt utvärdering
- Anbudet med det lägsta anbudspriset kontrolleras först. Här kontrolleras att ställda krav enligt AFB.51, AFB.511 och AFB.52 uppfylls. I detta skede kan handlingar komma att begäras in.
- I det fall anbudet inte uppfyller ställda krav kontrolleras och utvärderas nästa anbudsgivare i rangordning osv.

- Det anbud som uppfyller samtliga ställda krav och har det lägsta anbudspriset kommer att antas
- De anbud som inte tilldelats kontrakt kommer att redovisas som ej utvärderade samt med anbudspris i tilldelningsbeslutet.

[...]

Av förfrågningsunderlaget framgår således att det i första hand är de två anbud med lägst anbudspris som kommer att utvärderas och antas för det fall anbuden uppfyller samtliga i upphandlingen ställda krav. Övriga anbud utvärderas enbart om de med lägst anbudspris inte uppfyller kraven. Av tilldelningsbeslutet framgår att de två anbud med lägst anbudspris har antagits. Att övriga tre anbud inte har utvärderats överensstämmer med förutsättningarna i förfrågningsunderlaget och de upphandlande myndigheternas förfarande i denna del står därmed inte i strid med LOU.

Miljömärkning

I bilagan *Målningsbeskrivning* anges bl.a. följande:

[...]

Produkter för invändiga och utvändiga målningsarbeten ska uppfylla kraven enligt kriterierna i den senaste versionen för märkning enligt märkena "Svanen" eller "EU Ecolabel" där dessa finns att tillgå. Svanenmärkta eller EU Ecolabelmärkta produkter antas uppfylla dessa villkor.

[...]

Andra relevanta bevis, t.ex. tredjepartsintyg på att kriterierna är uppfyllda, en provningsrapport från ett erkänt organ eller en teknisk dokumentation från tillverkaren godtas också.

[...]

Sandå har bl.a. anfört att kravet är så pass ospecifikt att det måste tolkas som att det är samtliga kriterier avseende samtliga produktgrupper som avses, alternativt att de upphandlande myndigheterna faktiskt ställer krav på en Svanen-märkning eller en EU Ecolabel-märkning och att detta är ett för långtgående och oproportionerligt krav i upphandlingen som strider mot LOU. Sandå har även anfört att kravet kan tolkas på olika sätt vilket innebär att kravet är icke-transparent och att ett sådant krav står i strid med de EU-rättsliga principerna och LOU.

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att kravet, så som det är formulerat, inte uppställer ett krav på vare sig Svanenmärkning eller EU Ecolabel-märkning. Sandå har anfört att det är oklart vilken produktgrupp som avses. Förvaltningsrätten anser inte att formuleringen kan tolkas på annat sätt än att det är kriterierna för just de produkter som anbudsgivaren avser att använda för invändiga och utvändiga måleriarbeten som avses. Kravet är mot denna bakgrund inte oproportionerligt.

Frågan är då om den specifikationen som uppställs i kravet, att det är kriterierna som uppställs för de två nämnda miljömärkena som ska uppfyllas, är tillräckligt tydligt för att kravet ska leva upp till de krav på tydlighet och transparens som LOU uppställer. Förvaltningsrätten gör i denna del följande övervägande. I kravet klargörs att det är kriterierna i den senast gällande versionen avseende de två olika märkena som avses. I bilagan har de upphandlande myndigheterna även tillhandahållit webb-adresser för respektive miljömärke. Formuleringen "kriterierna i den senaste versionen" måste läsas utifrån tidpunkten för när förfrågningsunderlaget med tillhörande bilagor gjordes tillgängliga för potentiella leverantörer. Sammantaget måste således det uppställda kravet anses vara så pass tydligt att det klart framgår att det är kriterierna för märkningen Svanen eller EU Ecolabel som ska uppfyllas för de produkter som anbudsgivaren avser att använda samt att det är kriterierna så som de var formulerade vid tidpunkten för upphandlingens publicerande som ska uppfyllas. Då det är en specifik version av kriterierna för de båda märkena som de upphandlande myndigheterna hänvisar till utsätts inte anbudsgivarna för risken att kriterierna förändras över tid på det sätt som EU-domstolen diskuterar i sitt avgörande från den 10 maj 2012 i mål C-386/10. Förfrågningsunderlaget är i denna del enligt förvaltningsrättens uppfattning inte optimalt utformat men kravet är så pass tydligt och transparent att det inte kan anses strida mot LOU eller de EU-rättsliga principerna.

Tillämpliga föreskrifter för upphandlingen

Sandå har anfört att det är otydligt vilka föreskrifter som ska tillämpas vid uppfyllande av kraven då det i bilagan *Måleribeskrivning* framgår att det är föreskrifterna i AMA Hus 14 som ska följas i upphandlingen men de upphandlande myndigheterna i vissa rubriker ändå hänvisar till föreskrifter i AMA Hus 11. Förvaltningsrätten anser att kraven inte kan läsas på annat sätt än att AMA Hus 14 ska tillämpas när annat inte särskilt angetts och anser alltså inte att kravet är otydligt.

Prisbilagan

Vad gäller prisbilagan har Sandå anfört att denna är otydlig ur ett flertal aspekter.

Som bilaga till förfrågningsunderlaget finns en prisbilaga där anbudsgivaren ska prissätta ett flertal poster med enhetspris. Flera av dessa poster anger en storlek som understiger ett visst antal kvadratmeter eller en storlek inom ett visst intervall kvadratmeter. En del poster anger dock ett minsta antal kvadratmeter men inte någon övre gräns. Sandå menar att det i och med detta är oklart vilken storlek som ska prissättas och att otydligheten medfört att Sandå inte har kunnat lämna ett konkurrenskraftigt anbud. De upphandlande myndigheterna har anfört att där en del lokaler är specificerade utifrån minsta storlek avses lokaler som storleksmässigt är nära det angivna måttet.

Förvaltningsrätten noterar att enligt punkt AFD.61 i förfrågningsunderlaget ges ersättning i enlighet med prislistan och bilagan *målningsbeskrivning*. Detta måste som förvaltningsrätten ser saken innebära att det för en anbudsgivare är av stor vikt att priserna de förbinder sig till genom sina svar i prisbilagan är realistiska i förhållande till det arbete som ska utföras. Att veta hur stor den efterfrågade ytan är, är rimligtvis av stor betydelse för att en anbudsgivare ska kunna göra en realistisk bedömning av priset per enhet

i sin prissättning. De upphandlande myndigheterna har anfört att det är lokaler nära det angivna måttet som avses. Detta kan inte utläsas av prisbilagan eller förfrågningsunderlaget i övrigt och förvaltningsrätten delar Sandås uppfattning att förfrågningsunderlaget och prisbilagan i denna del är så pass otydliga att utformningen står i strid med öppenhet (transparens) och därmed mot LOU.

I bilagan *målningsbeskrivning* finns vidare utförandekrav som bl.a. avser målningsklasser. Klass 1 är för ytor med höga krav på ytjämnhet, klass 2 avser ytor med lägre krav på ytjämnhet och klass 3 avser ytor utan krav på ytjämnhet. Vidare anges att klass 1 rekommenderas gälla för ytor av skivmaterial och slätspacklad betong, klass 2 rekommenderas gälla på putsade och ojämna ytor och att klass 3 rekommenderas gälla på ytor i sekundära utrymmen som förråd med mera. Vidare anges att det är entreprenören som ska avgöra vilka behandlingar som behöver uppnås för den beställda ytan. Sandå har invänt att det inte framgår vilken av dessa målningsklasser som anbudsgivare ska utgå ifrån vid sin prissättning. Förvaltningsrätten konstaterar att det visserligen inte anges vilken målningsklass som ska uppnås för respektive prispost i prisbilagan. Dock anges om det är ett utrymme i en bostadslägenhet som avses eller en yta i ett allmänt utrymme och det anges tydligt om det är exempelvis hall, vardagsrum, klädkammare, kontorslokaler, förskola/skola som ska prissättas. Utifrån de rekommendationer avseende målningsklasser som anges i *målningsbeskrivningen* och de uppgifter om typ av utrymme som avses i prisbilagan anser förvaltningsrätten att det inte är orimligt att anta att anbudsgivaren ska kunna avgöra vilken målningsklass som är aktuell. Förvaltningsrätten anser att förfrågningsunderlaget i denna del, trots att det inte är optimalt utformat, är så pass tydligt att de krav som LOU uppställer på transparens uppfylls. Den förutsättning beträffande tillräcklig teknisk och yrkesmässig kapacitet som anges i förfrågningsunderlaget för att fullgöra uppdraget i denna del

måste alltså bedömas som rimlig sett i en anbudsgivares yrkesmässiga perspektiv.

När det gäller prissättningen avseende målning av korridor så delar förvaltningsrätten Sandås uppfattning att det är av stor betydelse för prissättningen om det är fråga om målning av en kvadratmeter ren väggyta eller en längdmeter korridor innefattande två väggar, tak samt med hänsyn till eventuella socklar, fönster och liknande. Förfrågningsunderlaget, inklusive prisbilagan, ger ingen information om hur denna post ska tolkas och de upphandlande myndigheterna har inte i sina yttranden i målet bemött Sandås invändning i denna del. Det är för förvaltningsrätten alltjämt oklart vad som avses med prisposten. Posten kan således tolkas på olika sätt av olika anbudsgivare. Förvaltningsrätten anser mot denna bakgrund att förfrågningsunderlaget även i denna del är så pass oklart att det strider mot principen om transparens i LOU.

Slutligen har Sandå anfört att det inte klargörs vilket timpris som de upphandlande myndigheterna har fastställt för upphandlingen och vidare är det oklart vad som utgör oförutsedda extraarbeten. Av förfrågningsunderlagets punkt AFB.14 framgår bl.a. följande. Priserna är fasta under avtalsperioden. Beställaren avgör vilken ersättningsform som ska användas vid avrop. Dessa ersättningsformer är

1. fast pris per rumsenhet
2. styckemålning i form av fast pris per fönster, dörr m.m.
3. timersättning som är fastställd av beställaren inklusive allt erforderligt material förutom tapeter
4. ersättning enligt fastpris för tillkommande oförutsedda extraarbeten
5. övrig ersättning enligt överenskommelse

Förvaltningsrätten anser inte att det kan krävas av de upphandlande myndigheterna att de i sitt förfrågningsunderlag ska specificera vad som är oförutsedda extraarbeten då det i begreppet ligger att de är just oförutsedda.

Så som Sandå påpekat omfattar prisbilagan en stor mängd poster och oförutsedda extraarbeten måste antas vara det som ligger utanför denna. Förvaltningsrätten anser inte att förfrågningsunderlaget i denna del är oklart.

Vad gäller den i AFB.14 punkt 3 angivna timersättningen som fastställs av beställaren konstaterar förvaltningsrätten att det inte framgår vad denna timersättning uppgår till eller hur den fastställs. Förvaltningsrätten anser att förfrågningsunderlaget även i denna del brister i transparens och därmed strider mot bestämmelserna i LOU.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten, som anges ovan, att förfrågningsunderlaget i de delar som avser prissättning och ersättning är otydligt i sin utformning och Sandå har lidit eller kan komma att lida skada till följd därav. Det finns därför skäl för ingripande enligt 16 kap. 6 § LOU. Eftersom bristerna är hänförliga till det konkurrensuppsökande skedet ska upphandlingen göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Allan Johansson

F.d. rådman

Madeleine Pettersen har föredragit målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.